

การศึกษาวิสาหกิจชุมชน ร้านจำหน่ายสินค้า ศูนย์บริการทางหลวงเขาโพธิ์
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพัฒนาชนบทศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2551

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

การศึกษาวิสาหกิจชุมชน ร้านจำหน่ายสินค้า ศูนย์บริการทางหลวงเขาโพธิ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
(A STUDY OF THE COMMUNITY ENTERPRISE AT KHAOPHO HIGHWAY SERVICE CENTER IN PRACHAUPKHIRIKHAN PROVINCE)

สุวัฒน์ นิลคำ : 4936140 LCRU/M

ศศ.ม. (พัฒนาชนบทศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: ขงยุทธ บุราสิทธิ์, ศศ.บ., ศศ.ม., เอี่ยม ทองดี, ศศ.บ., ศศ.ม.,

ลักขณา ดาวรัตน์หงษ์, อ.บ., ศศ.ม., Doctorat de L'EHESS.

บทคัดย่อ

การศึกษาการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชนร้านจำหน่ายสินค้า ศูนย์บริการทางหลวงเขาโพธิ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ประวัติความเป็นมา 2) ลักษณะและวิธีการพัฒนาและการดำเนินงาน 3) ปัญหา อุปสรรค และการแก้ไข ประชากรผู้ให้ข้อมูลจำนวน 147 คน ผลการศึกษา

1. ประวัติความเป็นมาร้านจำหน่ายสินค้าฯ พบว่า เป็นองค์กรที่เกิดจากการรวมตัวและลงทุนร่วมกันของสมาชิกเครือข่ายการตลาดสินค้า หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

2. ลักษณะและวิธีการพัฒนาที่ส่งผลกระทบต่อการค้าเนื้องานพบว่า 1) นโยบายรัฐ ทุนทางสังคม วัฒนธรรมชุมชนในลักษณะสังคมพหุลักษณะ และการสร้างเครือข่ายการตลาดสินค้า หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ 2) การจัดการความรู้แนวชุมชนปฏิบัติในองค์กร การบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นและการใช้สหวิทยาการ จากชุมชนการเรียนรู้สู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านวิสาหกิจชุมชน 3) การมีเอกลักษณ์และศักยภาพในด้านต่างๆ ของสินค้าวิสาหกิจชุมชน หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ 4) องค์กรมียุทธศาสตร์และแผนงานการค้าเนื้องาน ด้านการค้าจำหน่ายสินค้าวิสาหกิจชุมชน

3. ปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงาน มีดังนี้ 1) มีพื้นที่จำกัดไม่เพียงพอต่อการรองรับจำนวนสินค้าบริการ และลูกค้าที่เพิ่มขึ้น 2) ทุนสำหรับการขยายการค้าเนื้องานขององค์กร และสมาชิกเครือข่ายการตลาดสินค้า หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์มีจำกัด 3) ศักยภาพของบุคลากรไม่พร้อมต่อการรองรับการแข่งขันและการเปลี่ยนแปลง 4) การดำเนินงานยังไม่มีการใช้เทคโนโลยี ทำให้เสียเวลา สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและทรัพยากรมาก 5) หน่วยงานรัฐมีข้อจำกัดในการส่งเสริมและการพัฒนาต่อการขยายตัวทางธุรกิจชุมชนขององค์กร

ข้อเสนอแนะ มีดังนี้ 1) หน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบควรเปิดโอกาสและเพิ่มพื้นที่ให้กับองค์กร 2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมพัฒนาและสนับสนุนทุนในการดำเนินงาน 3) พัฒนาเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขัน 4) จัดหาเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่เข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนการค้าเนื้องาน 5) ควรมีการขยายพื้นที่ หรือสาขาไปยังแหล่งอื่นๆ ที่มีศักยภาพ เพื่อการเติบโตขององค์กรธุรกิจชุมชน และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

คำสำคัญ : วิสาหกิจชุมชน / ร้านจำหน่ายสินค้า ศูนย์บริการทางหลวงเขาโพธิ์ / เครือข่ายการตลาดสินค้า หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์

STUDY OF THE COMMUNITY ENTERPRISE AT KHAOPHO HIGHWAY SERVICE
CENTER IN PRACHAUPKHIRIKHAN PROVINCE OF THAILAND

SUWAT NILDAM: 4936140 LCRU/M

M.A. (RURAL DEVELOPMENT STUDIES)

THESIS ADVISORS: YONGYUTH BURASITH, M.A., IAM THONGDEE, M.A.,
LAKANA DAORATANAHONG, DOCTORAT DE L'EHES.

Abstract

This qualitative research observed community enterprise management at the Khaopho Highway service Center in Pargaupkhirikhan province, Thailand. Data was collected by observation and participant observation at the community enterprise shop from April, 2007, to March, 2008. Informants totaled 147 people. Details were sought regarding the historical background of the community enterprise, the process for working on the development of this enterprise and the problems, obstacles and solutions of the community enterprise.

The results of the study found that this community enterprise was established by investment from the members of the OTOP (One Tambon One Product) group in Pargaupkhirikhan province. The processes leading to development of the community enterprise were borne from the government's policy, and the community culture and organization culture.

This community enterprise manages the giving of knowledge for practice, collection of comprehensive local knowledge and dispersing of this knowledge to the community. The knowledge promotes the remarkable quality of the product, strategy and plans to sell the community product. The problems and obstacle are that there is a limited area to display the product and give service to an increasing number of customers, limited funds to expand the center and limited fund members of the OTOP network. The staff does not have enough knowledge to compete with an adapt to the outside world, the work is in a manual which is time consuming to read and expensive, the constraints of the state agent's policy hinder the promotion and development of the community.

This community enterprise has a solution. The enterprise believes the state agency should provide more space to the community, train the staff in order to ready them for change and competition, and provide new technology to help working and expand the space available. Additionally, the enterprise seeks new branches to support the increasing membership of the community.

The result revealed that: 1) The community enterprise was founded in B.E. 2545 (A.D. 2002) with primarily 20 members. It now has 298 members. 2) This community enterprise has a management committee. In General, the chairperson and the committee hold meetings together and inform the members about the work of this community enterprise. 3) This community enterprise process is affected by inside and outside factors. 4) The problems of this community enterprise are related to the committee, the management, the marketing, the intermediaries, the product selection, the promotion, and the location and funding. 5) The chance influences of this community enterprise at Khaopho Highway Service center in Pargaupkhirikhan province include, the members of the community enterprise having a better standard of living and relationships among family and social members being closer.

KEY WORDS: COMMUNITY ENTERPRISE / KHOPHO HIGHWAY SERVICE CENTER / OTOP NETWORK

239 pp.